WICEPREZES RADY MINISTRÓW
MINISTER
KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
prof. dr hab. Piotr Gliński

Warszawa, r.

BM-WP.055.23.2021

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Wadima Tyszkiewicza podczas 28. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 6 sierpnia 2021 roku dotyczące zakazu eksponowania drastycznych treści o tematyce aborcyjnej w przekazach medialnych i środkach masowego przekazu, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż aktualnie obowiązujące przepisy regulujące działalność radiową i telewizyjną w Polsce, w szczególności ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2020 r. poz. 805) (dalej: „URTV"), przewidują już stosowne środki ochrony interesu odbiorców. Należy podkreślić, że zgodnie z art. 18 ust. 1 przywołanej ustawy „audycje lub inne przekazy nie mogą propagować działań sprzecznych z prawem, z polską racją stanu oraz postaw i poglądów sprzecznych z moralnością i dobrem społecznym, w szczególności nie mogą zawierać treści nawołujących do nienawiści lub dyskryminujących ze względu na rasę, niepełnosprawność, płeć, wyznanie lub narodowość". Artykuł 18 ust. 4. URTV stanowi natomiast, że zabronione jest rozpowszechnianie audycji lub innych przekazów zagrażających fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi małoletnich, w szczególności w sposób nieuzasadniony eksponujących przemoc. Ponadto stosownie do art. 18 ust. 5 URTV audycje lub przekazy, zawierające sceny lub treści mogące mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich, mogą być rozpowszechniane wyłącznie w godzinach od 23 do 6.

Należy jednocześnie podkreślić, że Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie może zakazać nadawcy rozpowszechnienia określonej audycji bez wyraźnej podstawy

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Administratora oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie http://bip.mkidn.gov.pl w zakładce ochrona danych osobowych.

ul. Krakowskie Przedmieście 15/17, 00-071 Warszawa, tel.: 22 42 10 401, fax: 22 826 75 33, e-mail: minister@mkidn.gov.pl

prawnej stosownie do art. 14 URTV, który stanowi, że „nałożenie na nadawcę obowiązku lub zakazu rozpowszechniania określonej audycji lub przekazu może nastąpić wyłącznie na podstawie ustawy". Zgodnie z art. 13 ust. 1 URTV „nadawca kształtuje program samodzielnie i ponosi odpowiedzialność za jego treść". Informuję jednak, iż sprawowanie kontroli nad działalnością nadawców pod względem ich zgodności z ustawą o radiofonii i telewizji, jak również podejmowanie ewentualnych działań interwencyjnych w tym zakresie należy do zadań Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji stosownie do art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy o radiofonii i telewizji. Wszelkie skargi dotyczące nieprzestrzegania przez nadawców przepisów przywołanej ustawy należy kierować do Biura Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

W odniesieniu do treści o tematyce aborcyjnej zamieszczanych w prasie pragnę zaznaczyć, że działalność prasowa służy urzeczywistnianiu wolności słowa. Zgodnie z art. 54 ust. 1 Konstytucji RP „Każdemu zapewnia się wolność wyrażania swoich poglądów oraz pozyskiwania i rozpowszechniania informacji", natomiast art. 14 ustawy zasadniczej stanowi, iż „Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność prasy i innych środków społecznego przekazu". W tym kontekście wypada przywołać także artykuł 10 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, który w ust. 1 stanowi, że „Każdy ma prawo do wolności wyrażania opinii. Prawo to obejmuje wolność posiadania poglądów oraz otrzymywania i przekazywania informacji i idei bez ingerencji władz publicznych i bez względu na granice państwowe". Zgodnie z poglądem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej „Trybunał" lub „ETPCz") wolność wypowiedzi to możność wyrażania w wybranej formie, werbalnej bądź niewerbalnej, myśli i przekonań. Co więcej, artykuł 10 nie tylko chroni treść informacji i idei, lecz również formę, w której są one wyrażone[1]. W sprawie Wizerkaniuk przeciwko Polsce[2] Trybunał wskazał, że na podstawie Artykułu 10 § 2 Konwencji istnieje niewielka możliwość ograniczenia debaty w kwestiach istotnych dla interesu publicznego. W sprawie Annen przeciwko Niemcom[3] ETPCz uznał, że zakaz rozpowszechniania ulotek antyaborcyjnych naruszył wolność słowa, przypominając, że wolność wyrażania opinii stanowi jeden z podstawowych fundamentów społeczeństwa demokratycznego oraz jeden z podstawowych warunków jego rozwoju oraz samorealizacji jednostki. Z zastrzeżeniem art. 10 ust. 2 Konwencji ma ona zastosowanie nie tylko do „informacji" lub „idei", które są przyjmowane przychylnie lub uważane za nieszkodliwe bądź obojętne, lecz również do tych, które obrażają, szokują i niepokoją. Tego bowiem wymaga pluralizm, tolerancja i otwartość myślenia, bez których o „społeczeństwie demokratycznym" nie ma mowy. Jak określono w art. 10,

[1] D. Bychawska-Siniarska, *Ochrona prawa do wolności wyrażania opinii na mocy Europejskiej Konwencji Praw Człowieka*. Rada Europy 2019, s. 36.
[2] Wyrok ETPCz z 5 lipca 2011, skarga 18990/05.
[3] Wyrok ETPCz z 26 listopada 2015 r., skarga nr 3690/10.

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Administratora oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie http://bip.mkidn.gov.pl w zakładce ochrona danych osobowych.

wolność ta podlega pewnym wyjątkom, które muszą jednak być rozumiane ściśle, a potrzeba jakichkolwiek ograniczeń musi zostać ustalona w sposób przekonywający.

„Drastyczność treści aborcyjnych" to pojęcie nieostre i zależne od subiektywnych odczuć odbiorcy. Wprowadzenia generalnego zakazu podejmowania i eksponowania drastycznych treści o tematyce aborcyjnej w prasie mogłoby zostać uznane za cenzurę prewencyjną wypowiedzi, naruszającą wolność słowa chronioną w powołanych wyżej przepisach Konwencji, Konstytucji RP i Prawa prasowego.

Z wyrazami szacunku

z up. MINISTRA KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
SEKRETARZ STANU

Jarosław Sellin

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Administratora oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie http://bip.mkidn.gov.pl w zakładce ochrona danych osobowych.

ul. Krakowskie Przedmieście 15/17, 00-071 Warszawa, tel.: 22 42 10 401, fax: 22 826 75 33, e-mail: minister@mkidn.gov.pl